

Nr 154.

Av herr **Bergman** och herr **Larsson, Johan**, i anledning av
*Kungl. Maj:ts förslag rörande statsverkets fond av rus-
drycksmedel.*

I bilaga till årets statsverksproposition, under »Utgifter för kapitalökning»: bil. 4 föreslås bland annat att riksdagen skulle antaga ett förslag till förändrad lydelse av 1 § i förordningen av den 21 april 1933 (nr 138) angående statsverkets fond av rusdrycksmedel. Förslaget lyder:

»Häri genom förordnas, att 1 § förordningen den 21 april 1933 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel skall hava följande ändrade lydelse:

1 §.

Statsverkets fond av rusdrycksmedel är avsedd att, på sätt nedan sägs, bereda medel till åtgärder, ägnade att främja nykterheten genom understödande av nykterhetsnämndernas verksamhet samt genom undervisnings- och upplysningsverksamhet.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1935.»

Den förändring som genom detta förslags antagande skulle inträda innebär, att rusdrycksmedelsfonden icke vidare finge användas, förutom till ovan nämnda ändamål, även till »uppdagande av olovlig tillverkning eller införsel av spritdrycker m. m.» Vilken ekonomisk betydelse detta har framgår därav att för innevarande budgetår, med stöd av nu gällande vidsträckta möjligheter till användning av dessa medel, anvisats till alkoholistanstalters driftkostnader ett förslagsanslag av ej mindre än 465,000 kronor samt till särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m. 200,000 kronor. Rätten att anslå närmare en halv miljon av dessa medel till alkoholistanstalterna har uppenbarligen härletts ur det högst tänjbara uttrycket »m. m.» i förordningens 1 §.

Den förändring, som nu föreslås av Kungl. Maj:t, innebär givetvis en väsentlig förbättring och överensstämmer med den mening som inom riksdagens nykterhetsgrupp gjorde sig gällande, då de nuvarande bestämmelserna mot dess vilja antogos. Mot förslaget i och för sig ha vi därför ingen invändning att göra. Men det har kombinerats med ett samtidigt förslag om minskning av rusdrycksmedelsfondens kapital med 8 miljoner kronor, vilka föreslås använda till täckande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922. Sedan rusdrycksmedelfonden år 1933 spolierades genom dess reducering från omkring 100 miljoner kronor till 20 miljoner,

avses alltså nu en ytterligare åderlåtning av densamma, så att den hädanefter skulle utgöra endast 12 miljoner. Man förklarar, att de behov, som dess avkastning enligt de nya begränsade bestämmelserna skall tillgodose, till fullo skola täckas, om kapitalet nedsättes till nyss nämnda belopp.

Detta kan för i år låta säga sig, men en förändring i en stadga av detta slag avser givetvis att gälla någon tid framåt, och det är uppenbart att med den omläggning och utbyggnad av nykterhetsnämndsverksamheten, som nu planeras i enlighet med det i denna punkt enhälliga förslaget av rusdrycksrevisionskommittén, komma nykterhetsnämnderna att vara i behov av fördubbelt större anslag än det som i år äskas. Att inför dessa utsikter minska möjligheterna att med avkastningen av rusdrycksmedelsfonden tillgodose dessa behov, om vilka praktisk enighet råder, genom en så våldsamt minskning av fondens kapital som från 20 miljoner till 12 miljoner kan omöjligt vara förtänksamt. De 8 miljoner, som skulle berövas den, äro nu för övrigt av regeringen avsedda för ett i förhållande till fondens ändamål så fullkomligt främmande syfte som täckande av förlust på Kreditkassan av 1922. Skola de båda ändamål som angivas i 1 § sådan den enligt förslaget hädanefter skall lyda verkligen tillgodoses, bör ingen minskning av det 1933 redan till så stor del reducerade kapitalet ifrågakomma.

Vad avsättningen till fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 beträffar, har någon sådan avsättning under de bägge senaste budgetåren icke ägt rum.

Därest sådan avsättning nu skall återupptagas, saknas ej möjligheter att genom höjning av vissa skatter på allmänna men onödiga eller för folkhälsan skadliga överflödsvaror uttaga nödigt belopp. Sådana skatter äro socialt oantastliga, då ingen behöver konsumera dylika varor och således ej heller behöver erlægga den å dem lagda skatten. I vissa fall kunna sådana skatter till och med anses socialt önskvärda genom den folkuppfostrande verkan de otvivelaktigt i viss mån äga. Flera motioner om sådana skattehöjningar föreligga vid årets riksdag.

Med stöd av vad vi sålunda anfört få vi, efter tillstyrkan av riksdagens nykterhetsgrupp, med instämmande i Kungl. Maj:ts förslag angående ändringen av 1 § av förordningen angående statsverkets fond av rusdrycksmedel, hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag att ur statsverkets fond av rusdrycksmedel taga i anspråk ett belopp av 8 miljoner kronor för avsättning till fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922.

Stockholm den 23 januari 1935.

J. Bergman.

Joh. Larsson.